č. j. Nao 14/2003-67

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy, v právní věci žalobkyně **B. N.,** proti žalované **Č e s k é z e m ě d ě l s k é a p o t r a v i n á ř s k é i n s p e k c i, se sídlem v Brně, Květná 15**, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 10. 10. 2000 č. j. 175/9/2000-SŘ, k podání žalobkyně označenému jako odvolání proti rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 28. 6. 2002 sp. zn. 29 Ca 67/2001,

t a k t o :

I. Podání žalobkyně označené jako „odvolání“ proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 28. 6. 2002 č. j. 29 Ca 67/2001-51, se **o d m í t á .**

II. K žalobkyní vznesené námitce podjatosti soudce se **n e p ř i h l í ž í .**

III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Krajského soudu v Brně dne 27. 2. 2001 se žalobkyně domáhá přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 10. 10. 2000, č. j. 175/9/2000-SŘ, kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí ředitele Krajského inspektorátu České zemědělské a potravinářské inspekce v Brně ze dne 26. 6. 2000, č. j. 2821/186/7/2000-SŘ, kterým byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 100 000 Kč, a to ve smyslu ustanovení § 17 odst. 4 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů. Současně s podáním žaloby žalobkyně požádala soud o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce pro řízení před soudem. Tuto svou žádost odůvodnila tíživou sociální situací celé rodiny v níž se mimo jiné ocitla též v důsledku nepřiměřenosti uložené sankce, která byla pro ni důvodem ukončení podnikání.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 4. 6. 2001 č. j. 29 Ca 67/2001-27, rozhodl tak, že žalobkyni osvobození od soudních poplatků nepřiznal a současně zamítl i její žádost o ustanovení zástupce pro řízení před soudem. Proti tomuto usnesení uplatnila žalobkyně dne 26. 6. 2001 podání, které označila jako odvolání a v něm se domáhala zrušení, případně změny tohoto usnesení tak, že se jí osvobození od soudních poplatků přiznává a dále též rozhodnutí o ustanovení zástupce žalobkyni pro řízení.

Usnesením ze dne 25. 2. 2002 č. j. 2 A 439/2001-37, Vrchní soud v Olomouci, jemuž byla věc postoupena k rozhodnutí, řízení o podání žalobkyně zastavil, když zdůraznil, že mu nebyla svěřena kompetence rozhodovat o odvolání proti rozhodnutím soudů ve věcech správního soudnictví podle části páté o. s. ř., neboť krajské soudy přezkoumávaly rozhodnutí správních orgánů nikoliv jako soudy prvého stupně, a to i tehdy, pokud rozhodovaly ve věcech procesních. Poukázal v tomto směru na usnesení Ústavního soudu ČR IV ÚS 179/98 v němž byl ve srovnatelné věci vysloven právní názor, že sdílí závěry obecných soudů, že tyto ve správním soudnictví jednají jako soudy jednoinstanční a tudíž proti rozhodnutí v těchto věcech zásadně není opravný prostředek přípustný; přitom není rozhodné, zda jde o rozhodnutí ve věci samé či rozhodnutí jiné (tedy jen např. procesní). Vrchní soud v Olomouci tudíž nemohl projednat odvolání žalobkyně, když v opačném případě by překročil svou pravomoc.

Podáním učiněným u Krajského soudu v Brně dne 4. 4. 2002 žalobkyně opětovně požádala o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce pro toto řízení. Nová žádost byla odůvodněna tím, že se žalobkyně v současné době „pohybuje na hranici životního minima“. Usnesením ze dne 28. 6. 2002 č. j. 29 Ca 67/2001-51 Krajský soud v Brně znovu žalobkyni nepřiznal osvobození od soudních poplatků a stejně tak znovu zamítl její žádost o ustanovení zástupce pro řízení před soudem. Dospěl k závěru, že po posouzení osobních, majetkových a výdělkových poměrů žalobkyně a jejího manžela, nejsou splněny podmínky pro postup ve smyslu ustanovení § 138 odst. 1 o. s. ř., tedy pro osvobození od soudních poplatků, neboť poměry žalobkyně takový postup neodůvodňují. Vzhledem k tomu, že nebyla shledána existence předpokladů pro osvobození od soudních poplatků, nebylo možno vyhovět ani žádosti žalobkyně o ustanovení zástupce pro soudní řízení, neboť podle § 30 o. s. ř. lze takové žádosti vyhovět mimo jiné též při existenci předpokladů svědčících pro osvobození žadatelky od soudních poplatků.

V podání ze dne 14. 8. 2002, označeném jako „odvolání“ proti již výše zmíněnému rozhodnutí Krajského soudu v Brně, vyslovuje žalobkyně přesvědčení, že vydané rozhodnutí, vůči němuž soud nepřipustil právo opravného prostředku, je zásahem do jejích ústavních základních lidských práv, neboť každý občan má mít právo domáhat se ochrany svého práva i v případech, kdy nemá dostatek finančních prostředků ke splnění své poplatkové povinnosti a zvolení si právního zástupce pro řízení. Současně uvedla, že předmětný postup soudu porušující základní ústavní principy občanů je bez dalšího důvodem podjatosti soudce, který takové rozhodnutí vydal. Navíc označila napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné potud, že se v něm Krajský soud vůbec nezabýval tím, zda eventuelně splňuje podmínky pro částečné osvobození od soudních poplatků, ačkoliv i takto měl být její návrh posouzen. Navrhovala, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno, popřípadě změněno tak, že se žalobkyni přiznává osvobození od soudních poplatků a byl jí ustanoven zástupce pro řízení.

Vrchní soud v Olomouci, jemuž bylo podání žalobkyně předloženo k rozhodnutí, vrátil přípisem ze dne 30. 10. 2002 spis Krajskému soudu v Brně bez věcného vyřízení. Uložil mu, aby výzvu k odstranění vad žalobkyní vznesené námitky podjatosti učinil formou usnesení, které je třeba žalobkyni doručit a aby současně žalobkyni poučil podle § 43 odst. 2 druhá věta o. s. ř., že pokud nebude námitka vyloučení soudců opravena v tom smyslu, aby vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4 o. s. ř.) obsahovala též vyjádření, proti kterému soudu směřuje, v čem je spatřován důvod pochybnosti o jeho (jejich) nepodjatosti, případně kdy se

o tom účastník podávající námitku dozvěděl a jakými důkazy může být důvod prokázán, a pro tyto nedostatky nebude možné o námitce rozhodnout, soud k ní nebude přihlížet.

Krajský soud v Brně, řídě se pokyny Vrchního soudu v Olomouci, naznačeným způsobem v řízení postupoval a žalobkyni usnesením ze dne 4. 11. 2002 č. j. 29 Ca 67/2001-63 vyzval k odstranění vad vznesené námitky podjatosti. Stanovil jí k tomu lhůtu 10-ti dnů od doručení tohoto usnesení. To bylo žalobkyni doručeno dne 5. 12. 2002 jak o tom svědčí číselný záznam na doručence od obálky, v níž bylo usnesení žalobkyni doručeno. Žalobkyně však na výzvu soudu ve stanovené lhůtě a ostatně ani později, nereagovala.

Věc byla poté Krajským soudem již za účinnosti nové právní úpravy správního soudnictví předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti podle § 8 odst. 5 věty páté s. ř. s. (když Vrchní soud v Olomouci již o ní do nabytí účinnosti soudního řádu správního (1. 1. 2003) nestihl rozhodnout.

Soudní řád správní ve zmiňovaném ustanovení nepamatuje na případ, kdy vznesená námitka podjatosti nebyla opravena či doplněna, ačkoliv k takové opravě či doplnění byl účastník vyzván a současně byl poučen i o následcích nevyhovění takové výzvě. Je proto nutno s ohledem na ustanovení § 64 s. ř. s. použít pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení prvé a třetí části občanského soudního řádu. Mezi ně patří i ustanovení § 43 odst. 2 o. ř. s., podle něhož, není-li přes výzvu předsedy senátu podání řádně opraveno nebo doplněno a v řízení nelze pro tento nedostatek pokračovat, soud usnesením podání, kterým se zahajuje řízení, odmítne. K ostatním podáním soud nepřihlíží, dokud nebudou řádně opravena nebo doplněna. O těchto následcích musí být účastník poučen. Mezi taková podání patří i vznesená námitka podjatosti, k jejímuž doplnění byla žalobkyně vyzvána současně s poučením o následcích nevyhovění takové výzvě. Protože výzvě nevyhověla, nemohl Nejvyšší správní soud k vznesené námitce podjatosti soudce přihlédnout.

Pokud jde o samotné podání žalobkyně označené jako „odvolání“ proti rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 28. 6. 2002 č. j. 29 Ca 67/2001-51, musel je Nejvyšší správní soud pro nepřípustnost odmítnout. Podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb. soud usnesením odmítne návrh, m. j. též tehdy, jestliže soud o této věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení probíhá, nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný. V daném případě je splněna podmínka citovaného zákonného ustanovení, neboť odvolání proti rozhodnutí Krajského soudu v této věci (ve věci správního soudnictví) bylo vyloučeno podle předchozí právní úpravy tak, jak to podrobně vysvětlil již ve svém usnesení ze dne 25. 2. 2002 č. j. 2 A 439/2001-37, Vrchní soud v Olomouci, a k jeho projednání nejsou splněny procesní podmínky ani podle současné právní úpravy. Z žádného ustanovení soudního řádu správního nevyplývá možnost odvolání žalobkyně projednat (věc znovu otevřít). Kasační stížnost, která je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví podle § 102 zákona č. 150/2002 Sb. a o níž rozhoduje Nejvyšší správní soud, lze totiž podle § 131 téhož zákona podat až proti rozhodnutím krajských soudů vydaným po účinnosti tohoto zákona, tedy vydaným po

1. 1. 2003. Soudní řád správní ve svých přechodných ustanoveních, konkrétně v § 129 odst. 3, otevřel možnost podání kasační stížnosti (ve lhůtě do 31. 1. 2003) jen u těch nevyřízených odvolání podaných do 31. 12. 2002 proti rozhodnutím krajských soudů ve správním soudnictví, u nichž to zákon připouštěl, tj. pouze ve věcech důchodového pojištění a důchodového zabezpečení. O takovou věc však v daném případě nejde. Proto Nejvyšší správní soud podání žalobkyně pro nesplnění podmínek k jeho projednání a rozhodnutí odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba (návrh) odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. 8. 2003

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu